

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udrag fra Herr Panthakaks Historie (DK)

Citation: Ewald, Johannes: "Herr Panthakaks Historie og Meeninger", i Ewald, Johannes: *Herr Panthakaks Historie og Meeninger*, udg. af Johnny Kondrup, Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, i samarbejde med Nyt Dansk Litteraturselskab, cop. 1988, s. 23. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/text/adl-texts-ewald01dkval-shoot-idm140540297806288.pdf> (tilgået 26. april 2024)

Anvendt udgave: Herr Panthakaks Historie og Meeninger

Herr Misocosmus tog med Glæde imod vor lille Christian - Ikke fordi han havde nogen Godhed for Madame Kuchlein - Han kjendte hende ikke engang, uden af Navn, og dersom han havde kjendt hende; saa havde han vist foragtet hende af det oprigtigste Hjerte. - Heller ikke fordi han var nogen besynderlig Elskere af Børn - Tvertimod, han havde ventelig saameget, som mueligt skyet al Omgang med dem, dersom det ikke havde været, for i sine hypochondriske Timer, at kunde gjøre sig en lille Motion, med at prygle dem. - Heller ikke, fordi hans Omstændigheder skulde have trængt dertil; thi han var saa rig, som man neppe skulde formode det af en Conrector. - Men fordi hans unge, deilige, og fromme Kone, havde hundrede Gange ladet sig forstaae med, at hun ret inderlig beklagede de stakkels Folk, som vare nødte til at have fremmede Folkes Børn i Kost og under Opsyn; fordi hun ligesaa ofte havde bedet ham paa det indstændigste, at han for alting vilde skaane hende for den Ulykke, som hun holdt for en af de største; og fordi hun endnu samme Dag, da han fik Madame Kuchleins Brev fortalte ham, at hun havde kjendt denne Kone, som Jomfrue, at hun ikke kunde lide Madame Kuchlein for sin Død; og at hun engang var blevet saaledes overskjeldet af hende i et offentligt Selskab, for et nymodigt Sæts Skyld, at hun fra den Tid af havde bedet Himmelen i Naade bevare sig fra, nogentid at komme i den mindste Forbindelse med Madame Kuchlein. - Man vil uden Betænking slutte sig til af dette, at Herr Misocosmus ret inderlig 24 hadede sin Kone, ligesom man vil holde det for afgjort, at han var en dødelig Fiende af sin fattige, sin retskaffne og sin eneste Broder, naar vi fortæller, at han nogen Tid derefter, fast besluttede, da han selv hverken havde eller ventede Børn, at gjøre vor Panthakak, til sin eneste Arving, langt fra ikke af Kjærlighed til denne; men fordi hans Broder havde ladet sig mærke med, at han vilde være fuldkommen lykkelig, om han kun havde saameget, at han var sikker paa det Nødtørftige - Man vil blive saameget vissere i sin Sag, naar vi legger til, at han ufejlbarlig havde udført denne Beslutning, om ikke hans Kone, til sin Svogers og ventelig sin egen store Lykke, imod al Formodning havde billiget den, og endnu, til et næsten ubegribeligt Overmaal af Lykke var faldet paa, at ville beviise med Grunde, at han havde Ret; da nemlig hans Broder var Enkemand uden Børn, og følgelig ligesaagod og bedre kunde være tjent med sin maadelige Pension, end med en stor Capital paa et Bret; eller med nogen Forøgelse af sine Indkomster; som dog hans ødsle, ryggesløse og listige Svigermøder, vist vilde plukke fra saa godhjerted en Mand, som ham; og som hun ligesaavist vilde anvende slet - da hun paa den anden Side, ifald hun, som Himlen forbyde, skulde være saa ulykkelig at blive Enke, var meer end fornøyet med det, som var bestemt for hende i deres Ægteskabs-Contract - Og da den lille Christian, efter al Anseelse, vilde viise sig taknemmelig for saa stor en Velgjerning, som den, at blive antaget til Søn af Herr Misocosmus, ved at gjøre sig værdig dertil, og ved at blive ham en Trøst i Alderdommen - da han nu allerede tegnede til saa meget got, o.s.v. Om Madame Misocosmus meente alt dette for Alvor, eller om hun, som vi ere tilbøieligere til at troe, dengang alt havde lært at kjende sin Mands Tænke-Maade, skal vi ikke sige for vist; men saameget kan vi sige; at saa naturlig som den Slutning synes at flyde af det ovenanførte; at den gode Conrector, med got Overlæg gjorde baade Broder og Kone al den Ulykke, som han kunde - saa urigtig og falsk er den - Saalet kan Mennisket bedrage sig - Langt fra at han skulde hade dem, var de virkelig de to eneste Mennesker, som han kunde siges at elske paa Jorden, og han elskte dem saa heftig, at han ofte gjorde sig selv de bittreste Bebrejdelser over denne Svaghed - Dette har al Anseelse af en mørk Tale - Men vi kan med faae Ord give Nøglen dertil. -